

A középeurópai egyesület alelnöke egy éven belül békét jósol.

— A központi hatalmak közti gazdasági szerződés végleges megoldást nyert. —

— A Délmagyarország bécsi munkatársától. —

Bécs, május 27. A német főhadiszálláson mintegy három héttel ezelőtt minden valószínűség szerint eldőlt a monarchia és Németország legközelebbi jövődjének sorsa. Ma még természetesen hiányzanak a részletek ezekről a tanácskozásokról, az az egy azonban már a hivatalos közlések nyomán is világossá vált, hogy köztiünk és Németország között meglevő szövetségünk kimélyítése nem csupán politikai és katonai kérdések komplexumára vonatkozik, hanem a gazdasági kérdés új megoldási módjára is. Szterényi József kereskedelemügyi miniszter, akivel a középeurópai egyesületek bécsi tanácskozásaival kapcsolatosan a kalmam volt erről a kérdéssel beszélgetni, úgy nyilatkozott, hogy a politikai és katonai egység megteremtése a gazdasági intenzív kapcsolat megteremtését is szükségessé teszi. Gazdasági tekintetben a németek már 1915-ben a vámuniót követelték. Szterényi azonban, aki a középeurópai gazdasági egyesületekben vezető szerepet játszik, magyar álláspontként a preferenciális módszert jelölte meg s ez az álláspont — mondotta Szterényi — teljes mértékben győzedelmeskedett.

A gazdasági intenzív együttműködésnek alapját a középeurópai gazdasági egyesületek ténykedése vetette meg s készítette elő. Ezek az egyesületek most tartották meg konferenciájukat. Egy nem nyilvános tárgyalás keretében megvitaták a gazdasági szövetség várható kialakulását az általuk már ismert új módozatok szerint.

A konferencia mértékadó résztvevőivel való beszélgetés során az a benyomás keletkezett bennem, hogy a német főhadiszálláson lefolyt tanácskozásokon a központi hatalmak egymásközötti gazdasági kapcsolata a jövődre nézve már véglegesen eldőlt.

Akikkel a bécsi konferenciával kapcsolatosan erről a kérdéssel beszélgettem, mindannyian hangsúlyozták, hogy a szorosabb nexus keresése nem offenzív tendenciát jelent, amint azt az antant hirdeti, hanem csupán az egymásrataltság kényszeríti ráunk az intenzív együttműködést. Szterényi ezt úgy fejezte ki előttem, hogy a katonai és politikai egységnek szükségszerű velejárója a gazdasági egység is, a törekvés azonban nem egy gazdasági egységes területet, hanem csupán gazdasági zárt terület létesítésére irányul, első sorban mezőgazdasági zárt területre. Szterényi illusztrációképen egy példát is fölemlített.

Németország békében is mintegy három milliárd értékű élelmiszer behozatalára volt utalva.

— Az eddigi tapasztalatok megmutatták, — mondotta dr. Julius Wolf titkos tanácsos, a német középeurópai egyesület alelnöke s annak egyik legbuzgóbb propagálója — hogy a háború után, amidőn hosszú ideig a tengerentúli szállítás nehézségeit elkerülni nem lehet majd, Németország, Magyarország és Ausztria sokkal inkább egymásra lesznek utalva, mint voltak eddig. Ennek a ténynek a felismerése készítette a központi hatalmakat az eddiginél is fokozottabb tömörülésre, egyesülésre. Offenzív célokat nem követünk, a védekezésünk azonban az antant eszközeivel szemben hatásos lesz.

— Igaz-e, hogy a szövetség kimélyítését a monarchia kormányai a lengyel kérdés ugynevezett ausztrófil megoldáshoz köthették? — kérdeztem.

— A monarchia részéről valóban megnyilatkozott ez a kívánság. Annyi bizonyos, hogy a kérdést mindkét fél melegegésére fogják megoldani.

— Még egy kérdést szeretnék intézni Excellenciához... Miként ítélik meg Németországban a helyzetet a békelehetőség szempontjából?

— Nem tartozom a vérmes optimisták közé, mégis azt merem állítani, hogy a békelehetőségek szempontjából a helyzet igen jónak, biztatónak mondható. Amennyire módomban van a helyzetet megítélni, a nyugaton a legközelebbi jövőben eldőlt a hadjárat és ezzel együtt minden valószínűség szerint a háború sorsa is. Egy újabb vereség, ami az angolokra vár, meg fogja érlelni Angliában is a békevágyat, amely hála buvárhajóinknak s az azok működése folytán Angliában beállt élelmiszerhiánynak, megvan s napról-napra erősödik. Anglia nem rossz üzletember s nem szereti a rossz üzleteket, már pedig ez a háború rossz üzlet a számára és mennél tovább tart, annál rosszabb az. Nem akarok jóslgatni, ezt a kijelentést azonban megkockáztatom: a háború már nem tart tulsoká. Legkésőbb egy év alatt az egész háború likvidálva lesz. Mondom, legkésőbb egy év alatt, valószínűleg még hamarabb...

Ez dr. Wolf titkos tanácsos véleménye a háború várható végéről.

Irinyi Jenő.

A szegedi ügyvédi kamara a hadbavonult ügyvédeknek fölmentettekkel és alkalmatlanokkal való kicserélését kéri.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi ügyvédi kamara választmánya e hó 25-én tartott ülésén egyhangulag úgy határozott, hogy a hadbavonult ügyvédek érdekében fölterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez. A fölterjesztés már elkészült és most fogják azt az igazságügyminiszternek megküldeni. A rendkívül érdekes kérelem, amelyhez sok szó fér, itt következik:

A hadbavonult és háboruban küzdő ügyvédi kar érdekében emeljük fel ezuttal szavainkat, végén a negyedik háborús évnek, de nem a háborúnak. Kétségtelen és mindenki tudja, hogy a háború dúló forgatagában, leginkább és legtöbbet azok az ügyvédek vesztek, akik katonai szolgálatot teljesítenek. Minden más pályán levő hadbavonult egyénnek, legyen az gyáros, iparos, kereskedő, földesgazda, orvos vagy mi más — talán éppen csak kivéve a mérnököt — türethetőbb a helyzete, mint az ügyvédnek, mert mindazok az egyének azzal, hogy katonáskodnak, nem

estek el a foglalkozásukkal járó kenyérkeresettől és nem estek el annak lehetőségétől, hogy családjukat fentarthassák. Ugyanis a gyáros, iparos, kereskedő, földesgazda itthon maradt neje, avagy alkalmazottja és megbízottja utján gyárát, mesterségét, kereskedését, gazdaságát a háborús esélyek mellett még tetemes haszonnal is folytathatja, az orvos amellett, hogy bevonulásával nyomban tisztí rangba jutott, eredeti foglalkozását üzi és jól jövedelmező magánpraxisát is folytathatja. Emellett pedig nagyon sok gyáros, iparos, kereskedő és termelő a katonai szolgálat alól nélkülözhetetlenség címén fölmentéshez juthat és nagyon, de nagyon sok élvezi e mentességet anélkül, hogy igazán és valóban nélkülözhetetlen lenne. Vagy ha fölmentésben nincs is része, minduntalan, külön kérényezés nélkül, általános rendelkezés alapján és pedig hangsúlyozzuk, nagyon helyesen történik ez így, hónapokra terjedő szabadságot nyer, hogy kenyérkereső foglalkozá-

sát, iparát és üzletét személyes jelenlétével irányítsa.

Mindezekkel szemben a hadbavonult ügyvéd mindaddig a legmostohább elbánásban részesült és részesül. A behívott ügyvéd — alig felemlítésre méltó kivétellel — bevonulása napjától kezdve, ügyeivel felhagyni és irodáját bezárni kénytelen. Különösen is súlyos volt a tekintetben a háború kitörésekor bevonult ügyvédek helyzete, mert a bevonulás teljesen váratlan volt. A hadbavonult ügyvédnek nem áll módjában maga körül rendet teremteni, ügyeit lezárni, ügyfeleivel elszámolni, hanem kénytelen évek során való buzgalommal és fáradsággal megalapozott irodáját bezárni és a jövőbeni megélhetésének alapját pusztulásnak engedni. Ügyfeleiket elvesztik, a bevonulás előtti munkálataikat, a kiérdemelt követelésük behajtását nem szorgalmazhatják. De e mellett tagadhatatlanul mindez a köz karával is jár, mert a bevonult ügyvéd személyéhez kötött, rendszerint fontos, nagy ügyek, bonyolult perek, csődügyek, stb. a megbízó felek és az érdekeltek anyagai érdekei rovására megállnak, szünetelnek. Hogy ez mennyire közérdekű kérdés is, elég hivatkoznunk az igazságügyi kormányzat idevonatkozó leiratára, amely az igazságszolgáltatást érdeklő átmeneti kérdéssel foglalkozik. Már ez a rendelet mutatja, hogy a kormányzat nagy fejtörést okoz, hogy mi történjék a lekött, szünetelő perek tömegével. Mert ha ezek a béke beálltával folyamatba jutnak, az igazságszolgáltatás menetét megfenekléssel veszélyeztetik. Ha tehát az igazságügyi kormány előtt olyan és ennyire fontos ez a kérdés, a bírának majdan megterhelése szempontjából, ép annyira fontosnak kell lenni a hadbavonult ügyvédek sorsának a kérdése is. A legsürgősebben kérünk atyai gondoskodást ezek részére, akik utóvégre is mindenüket feláldozták a haza védelmében.

A háború első egy-két évében még csak türelemmel voltunk és voltak a hadbavonult kartársaink is, mert hiszen ők is és mindannyian a háború közeli befejezésének reményével áttartuk magunkat. Nem úgy áll azonban ez a kérdés ma, amikor immár a háborús éveknél innen-onnan az ötödik évében dúl a háború. Mi itthonmaradtak megértjük a hadbavonult kartársainknak ezen állapotuk fölött való zúgolódásukat és azt hisszük, az igazságügyi kormány is érthetőnek tartja ezt, különösen ha azt tudjuk, hogy a hadbavonult ügyvédeknek nem az fájt, hogy a haza védelmében katonáskodniuk kell, hanem hogy az egyéb hadbavonultakkal a felmentés és szabadságolás tekintetében nem részesülnek egyenlő elbánásban.

Kettős irányu lenne e tekintetben a teendő. 1. Általános természetű rendelettel intézkedni kellene, hogy a háború kezdete, vagy három év óta hadbavonult minden ügyvéd, tekintet nélkül arra, hogy ezidőszent harctéri szolgálatot teljesít-e vagy sem, 8—12 hónapig terjedő szabadságot nyerjen, illetve ezen időre a katonai szolgálat alól fölmentessék. 2. Szintén külön rendelettel szabályozandó volna, hogy az ezidőszent segédszolgálatos beosztással katonáskodó ügyvédek, ha ez a szolgálatuk már több év óta tartó és főképen ha a frontszolgálat folytán beállott testi gyengeség folytán nyerték ezt a beosztást, a katonai szolgálat alól felváltással fölmentessenek.

Érthető, hogy azoknál, akik frontszolgálatot teljesítenek, a hadsereg érdekeinek sérelme nélkül való felváltásáról nem igen eshetik szó. Teljesen érthetetlen azonban, hogy miért éppen csak ugyanazon egyéneknek, különösen ügyvédeknek, akik véletlenül segédszolgálatosként a katonasághoz sodródtak, avagy a frontszolgálaton megrokknva ide nyertek beosztást, kelljen véges végig áldozatoknak lenni a haza szent oltárán, amíg ezek és ezek vannak olyanok, akik a katonáskodásról eddig mit sem tudva mindaddig esetleg csak a háború esélyeinek az előnyeit élvezték, akik pedig azt a segédszolgálatos irodai munkát ép úgy el tudnák végezni, mint